

Maj 2002

**KALAALLIT NUNAATA
QAAMMATAASAKKUT
PILERSORNEQARNERA 2002**

PILLUGU

KILLIFFIMMIK NALUNAARUT

DANMARKIP KALAALLIT NUNAATALU AKORNANNI NALUNAARASUARTAATI-
TIGUT ATTAVEQARNERMI PISSUTSIT PILLUGIT ATAATSIMIITITALIAQ

1. Aallaqqasiut

Killiffik pillugu nalunaarusiaq manna - killiffik pillugu nalunaarusiat sisamassaas - qaammataasanut tungasuni siunissami suleqatigiinnissamik IIsimatusarnermut Ministereqarfiup aamma Takornariaqarnermut, Angallannermut, Niuernermut Attaveqarmullu Pisortaqaqarfiup isumaqatigiissutaat auguSt 1998-imi atsiorneqartoq tunngavigalugu suliarineqarpoq. Isumaqatigiissummi immikkoortoq 2-mi aalajangersarneqarpoq killiffik pillugu nalunaarut ukiut tamaasa aprilip qaammataani suliarineqartasSasoq saqqummiunneqartassallunilu, immikkoortunik makkuninnga imaqartoq:

- * 1. Kalaallit Nunaata qaammataasakkut attaveqaatinik atuinerani killiffik
- * 2. Kalaallit Nunaata qaammataasamik pisariaqartitsinera pillugu siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pilersaarusiamik allanngortiterineq
- * 3. Kalaallit Nunaata qaammataasamik pisariaqartitsinerata matussuseqarneqarnissaa pillugu pilersaarusiaq
- * 4. Akit pilersuinermilu atugassaarititaasut allanngorarnerat
- * 5. Ajornartorsiutaalerumaartussat (siumut naatsorneqareersinnaanerata naapertorlugu)
- * 6. Iliuusissani immikkoortut pillugit siunnersuutit (tamakku pisariaqarpata)

Nalunaarusiaq manna Danmarkip Kalaallit Nunaatalu akornanni nalunaarasuaraatitigut attaveqaatit pillugit Ataatsimiititaliamit suliarineqarsimavoq, ataatsimiititaliami ilaasortat ukuusut ilanngussaas tunngavigalugit: Namminersornerullutik Oqartussani Ineqarnermut, Attaveqarnermut Pilersuinernullu Pisortaqaqfik, TELE Greenland A/S, TDC A/S aamma IIsimatusarnermut, Teknologimut Ineriartortitsinernullu Ministereqarfik kiisalu Telestyrelsi.

Nunat tamalaat nalunaarasuartaatitigut attaveqarnermi qaammataasat atugaanerata pillugu suleqatigiiffik, ITSO, killiffik pillugu siusinnerusukkut nalunaarusiaasarsimasuni takuneqarsinnaasutut tassatuaavoq naalagaaffiit akornanni suliniaqatigiiffik, killiffik pillugu nalunaarusiamut matumunnga ataneqartillugu soqutiginaateqartoq, suleqatigiinnissamilu periaatsit isumaqatigiissutigineqarsimasut ilanngunneqarsimapput ingerlalluarlutillu. Tassani aamma ilaavoq qaammataasanik ingerlatsinerup 18. juli 2001-imi namminersortunut ingerlatassanngortinneqarnerata aktiaateqateqarlunilu ingerlatseqatigiiffimmi Intelsatimit, TELE Greenlandip piginneqataaffianit, ingerlanneqaleranera kingorna TELE Greenlandip inissisimalluarneranera qulakkeerneqartutut innera.

Tamaattumik nalunaarusiaq manna ITSO-mut/Intelsatimut tunnganeruvoq.

Qaammataasakkut attaveqartarneq pillugu suleqatigiiffiit ITSO aamma Intelsat

Danmark ITSO-mi naalagaaffiit peqataasut akornanni isumaqatigiissut tunngavigalugu pilersineqarsimasumi peqataavoq, tak. nunat tamat akornanni nalunaarasuartaatitigut qaammataasakkut attaveqatigiinneq pillugu suliniaqatigiiffik INTELSTAT, ingerlatsinerlu pillugu isumaqatigiissut tassunga atasooq pillugu isumatatigiissut, tamarmik allannguuteqartinneqartarsimasut 20. august 1971-imeersut. Allannguutit kingulliit 18. juli 2001-imeersut ingerlatsinerup namminertunut ingalatassanngortinneqarneranut tunngasuupput.

Isumaqatigiissutit marluk taakku allannguutaat Danmarkip akueralugit atsiorsimavai, taamaalil-lutillu allannguutit taakku naalagaaffeqatigiinnerup iluani atuullutik.

Danmarkip akuersinera Telestyrelsep Namminersornerullutillu Oqartussat kiisalu TDC-p aamma TELE Greenlandip ukiuni arlalinni qanimut suleqatigeereernerisigut pivoq.

Namminersortunut ingerlatassanngortitsinikkut TDC aamma TELE Greenland A/S Intelsatimi piginneqataassuteqalerput ingerlatseqatigiiffimilu piginneqataasutut sunnuteqaqataalerlutik INTELSAT-imi aningaasaleeqataasimanerminnut naapertuuttumik. Tamatuma TELE Greenlandip Intelsatimik ingerlatseqatigiiffimmi piginnittutut soqutigisaminik nammineerluni isumaginilernera kinguneraa.

Killiffik pillugu nalunaarusiami 2001-imeersumi oqaatigineqartutut Intelsatip namminersortunut ingerlatap nutaap ilaatigut Kalaallit Nunaanut pisussaaffimminik eqqortitsinissaa annertuumik qulakkeerneqarsimavoq. Taamatut qulakkeerinneq ilaatigut tassaavoq naalagaaffiit akornanni suliniaqatigiiffimmi ilaasortaanerup sivikinnerpaamik ukiuni aqqaneq-marlunni attanneqarnissaa. ITSO-p, isumaqatigiisummut peqataasunit ilaasortaaffigineqartup ataavartumillu allattoqarfeeraqartup ilaatigut Intelsatimik ingerlatseqatigiiffiup pilersuinissamik pisussaaffeqarnerata eqqortinneqarnera nakkutigisaraa, matumani LCO pillugu isumaqatigiisutit ilanngullugu eqqarsaatigalugit (LCO=Lifeline Connectivity Obligation), tak. kingusinnerusukkut taaneqartut. Kingusinnerusukkut naatsorsuutigineqariinngitsunik ajornartorsiuteqalissappat qaammataasakkut attaveqarnerup qularnaveeqqusigaanerata tamatuma pisariaqartinneqarnera napertorlugu eqqortinniarneqarnissaa tassuumakkut anguniarneqartussaassaaq. Intelsatip ilaatigut LCO naapertorlugu pisussaaffiisa eqqortinneqarnissaat eqqarsaatigalugu ITSO-p pisariaqarnera naapertorlugu qulakkeerisunik aaqqiissuteqartoqarsimavoq.

Ingerlatseqatigiiffiup pisussaaffii ingerlatseqatigiiffiup pilersinneqarnera pillugu allagaatini uppersaataasuni aamma ilanngunneqarsimasut pillugit ITSO-p aamma Intelsatip akornanni isumaqatigiisuteqartoqarsimavoq (Public Services Agreement), uppersaataitullu allagaatini taakkunani piumasaqaat imaattoq ilanngunneqarsimalluni, tassallu piginneqataassutinik pigisaqartut tamarmik tamanna isumaqataaffigippassuk aatsaat allannguuteqartitsisoqarsinnaasoq. Taamaalluni TELE Greenlandip nammineerluni aalajangersakkat pineqartut akuerineqarsinnaanngitsunik allannguteqartinniarneqarnerat akornusersinnaavaa.

Nunat ineriartortitaasut nunallu Intelsatip ingerlatsineranik pinngitsuuisinnaanngilluinnartut (lifeline users) qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq taakkulu akii pillugit immikkut iluaqutissartaqarluartumik isumaqatigiisuteqarsinnaasarsimapput, atuisup tungaanit siumut ukiumut ataasiinnarmik pisussaaffiliisunik. Isumaqatigiisutit taakku LCO pillugu isumaqatigiisutinik taaneqartarput, atuisullu akitigut qaffaaffigineqannginnissaa qulakkeerlugu, tamatumunngali peqatigitillugu atuisunut allanut nalinginnaasumik akinik appaasoqartillugu LCO-mik atuisut akitigut appaaffigineqartarnissaat aamma qulakkeerneqarluni.

Isumaqatigiinniutit ingerlanneqarsimasut aqqutigalugit Kalaallit Nunaat LCO-mik atuisutut akuerisaavoq, taamaallunilu nunanut arlalinnut kiffartuussinernik Kalaallit Nunaanut ullumikkut Intelsatip tunniuttagaanik akeqartitsinikkut allanik periarfissaqanngitsunut ilaasutut aamma akuerisaalluni.

Intelsatimik ingerlatseqatigiiffiup LCO pillugu isumaqatigiisutinik eqqortitsinera/eqqortitsinnginnera pillugu apeqqutit pisussaaffiliisumik isumaqatigiisitsiniartarfik ITSO-p inatsisilernikkut allatigullu pitsaasumik ikiuuffigisinnaasaa aqqutigalugu malersorneqarsinnaapput.

Taamaalillutik malittarisassat LCO pillugu isumaqatigiissutit eqqortinneqarnissaannik annertorujussuarmik qulakkeerisut pilersinneqarsimapput.

LCO pillugu isumaqatigiissutit attartornerit qaammataasakkullu attaveqarsinnaassutsit namminersortunut ingerlatassannortitsinerup aallartinnerani, tassalu 18. juli 2001-imi, pioreersut pillugit isumaqatigiissutinut atatillugit isumaqatigiissutigineqarsimapput. Attartornerit pillugit isumaqatigiissutit nutaat, matumani attartornerit pioreersut annertusineqarnissaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit, TELE Greenlandip Intelsatimik atuisut allat tamaasa assigalugit taakkunungalu atugassarititaasut assinginik atugassaqartitaalluni isumaqatigiissutigisinnaavai.

LCO pillugu isumaqatigiissutit eqqortinneqarnerannut atatillugu imaluunniit qaammataasakkut annertunerusumik attaveqaateqarsinnaaneq pillugu isumaqatigiissutinut atatillugu ajornartorsiutinik pilersorneqarnissaa ilimanaateqanngilaq.

2. Kalaallit Nunaata qaammataasakkut attaveqarnerata killiffia

Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit kiisalu Kalaallit Nunaata iluani illoqarfinnut nunaqarfinnullu arlalinnut nalunaarasuartaatitigut attaveqarneq qaammataasakkut attaveqaat atorlugu taamaallaat ingerlanneqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaata kitaani sinerissami aamma illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni nalunaarasuartaatitigut attaveqarneq digital atorlugu sakkortusaavitsigut pissarsiarineqartarpoq. Isorliunerusoqarfimmiunut arlalinnut aamma Kalaallit Nunaata nunarsuullu sinneranut nalunaarasuartaatitigut attaveqatiginnerup immap naqqatigut kabililersuinikkut pilersinneqarnissaanut periarfissaq misissorneqarsimavoq, atorumaneqarsimananili, tassami immap naqqatigut kabililersuineq ullumikkut aningaasaqarneq isumannaallisaa-nerlu eqqarsaatigalugu qaammataasaq atorlugu aaqqiinnermut unammillersinnaanngimmat, qaammataasanullu amerlanerusunut attaveqalernermut atatillugu eqaatsumik ingerlatsiviulersinnaani. Tassa imaappoq Kalaallit Nunaata qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq attaveqatiginnermi aamma Kalaallit Nunaata nunarsuullu sinnerata attaveqatiginneranni nalunaarasuartaatitigut ataqatigiinneqartumik attaveqaatit pilersinneqarnissaannut pisariaqartinneqartoq Kalaallit Nunaata pinngitsoorsinnaanngikkaa.

Kalaallit Nunaanni aamma Kalaallit Nunaata nunarsuullu sinnerata akornanni nalunaarasuartaatitigut attaveqarneq pisariaqartinneqartoq tamarmiusoq matussuserniarlugu qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq atorneqartussaq nalunaarasuartaatitigut attaveqarneq pillugu inatsimmut nassuiaatini tassaatinneqarpoq qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarsinnaassuseq aamma attaveqarsinnaassuseq niuernikkut ingerlanneqarsinnaasoq.

Qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarneq Kalaallit Nunaanni nalunaarasuartaatitigut attaveqatigiinneq pillugu inatsisissatut siunnersuut pillugu nassuiaatini imatut nassuiarneqarpoq:

Qaammataasaakkut attaveqarsinnaassuseq, Kalaallit Nunaata iluani aamma nunarsuup sinneranut isumannaallisaaneq inuiaqatigiillu eqqarsaatigalugit nalunaarasuartaatitigut illersorneqarsinnaasumik attaveqarnerup pilersinnissaanut piariaqartoq.

Qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq taanna ullumikkut qaammataasap nunarsuup avataani ingerlaarfia immikkoortup kangimut 307-ip aamma 325,5-ip iluanniittoq kiisalu Kalaallit Nunaanni najugaqarfiit avannarpasinnerpaat (Qaanaaq eqqaalu) ilanngunneqarnissaat eqqarsaatigalugu qaammataasaq aqutugalugit pissarsiarineqartarpoq.

Qaammataasaq taanna nunarsuaq tamakkerlugu, nunarsuup qulaatigut aalajangersimasumik ingerlaarfeqassaaq, qaammataasaq ataaseq atorlugu pissarsiarineqarsinnaasumik, Europallu kitaanut, matumani Danmark ilanngullugu eqqaarsaatigalugu, attaveqarnermik ingerlaavartitsisinnaasumik.

Qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarnermik TELE Greenlandip pisariaqartitsinera qaammataasat marluk amerlanerusulluunniit atorveqarnerisigut matussuseqarnerinnaagaluarpoq, kisianni aaqqiineq taanna akisunerusussaavoq, teknikikkullu pisariunerusussaalluni (Kalaallit Nunaata TV-kkut aallakkaatitsivigineqarnerani transponderit amerlanerusut, nunami aallakkaatitsiviit allannortiterneqarnerat il.il.). Tamatuma saniatigut taamatut aaqqiissuteqarnerup nassatarinngitsooraviannngilaa oqarasuaatikkut attaveqatigiinnerup qaammataasat marluk aqqusaarlugit ingerlanneqartariaqarnera, tamannalu akuerineqarsinnaanngitsumik akisoorujussuussaaq.

Qaammataasakkut attaveqarsinnaassutsip niuermikkut atorveqarnera imatut paasineqassaaq:

Qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq assersuutigalugu Internettip kiffartuussiviillu tassunga assingusut aningaasarsiutigalugit ingerlatsinermut pissarsiarineqarsinnaasut, kiisalu Kalaallit Nunaanni aamma Kalaallit Nunaata nunarsuup sinneranut isumannaal-lisaanikkut inuiaqatigiillu isigalugit nalunaarasuartaatigut attaveqarnermi sillimmatis-satut atorveqarsinnaasooq.

Qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq taanna Amerikami Avannarlirmi Europamilu qaammataasat Kalaallit Nunaat tamakkerlugu matussusiisinnaanngitsut aqutigalugit pissarsiarineqarsinnaavoq, tamatumunngalu peqatigitillugu assersuutigalugu Danmarkimut attaveqarneq attatiinnarlugu.

Oqaatigineqassaaq LCO-mik akuerinninnermi siusinnerusukkut taaneqartumi TELE Greenlandip qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq tamaat INTELSAT-imit attartugaa 18. juli 2001-imi naamminersortunut ingerlatassannortitsinermi ilaatinneqarmat. Taamaalilluni tunngaviusumik aamma niuernikkut qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq manna tikillugu aalajangersi-masumik siunertaqarsimannngilaq.

Ullumikkut oqaatigineqartariaqarpoq Kalaallit Nunaanni nalunaarasuartaatigut attaveqarneq pillugu inatsimmut nassuiaatini Kalaallit Nunaata qaammataasakkut pilersorneqarnerata qulak-keerneqarnissaanik suliniuteqarnissamut naalagaaffiup pisussaaffeqarneranik oqarneq sul-i atuuttoq. Taamaattorli Intelsatip aamma TELE Greenlandip LCO pillugu massakkut isumaqati-giissutigisimasaata 18. juli 2001 aallarnerfigalugu ukiuni aqqaneq-marlunni qaammataasakkut attaveqarsinnaassutsinik TELE Greenlandip ullumikkut attartugaanik ukiuni aqqaneq-marlunni qulakkeerisuuvoq.

Qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarsinnaassutsimik Kalaallit Nunaanni nalunaarasua-taatigut attaveqarneq pillugu inatsimmut (1998) nassuiaatinik aallaaveqartumik nassuiaanerup taaneqartup telemut IT-mullu tunngasuni ineriartortitsinerup sunik kinguneqarnissaata erseqqin-nerusumik qulaajarneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.

3. Kalaallit Nunaata qaammataasamik pisariaqartitsinera pillugu siunissaq ungasinnerusuoq eqqarsaatigalugu pilersaarusiaq

TELE Greenlandip 2002-p aallartinnerani qaammataasakkut attaveqarsinnaassutsinik pilersuisut pingasut atorpai:

1. Pilersuisut pingaarnersaat tassaavooq Intelsat, tassanilu båndbreddit 2x36 Mhz-t IS602-imi 325,5E-mi transponderinut marlunnut atorneqarlutik. Attartukkakkut tassuuna ullumikkut attaveqarneq tassaavooq telefoni, data atorlugu attaveqatigiinneq kiisalu Kalaallit Nunaata iluani Danmarkimullu nutarsiassanik aallakaatitsineq, ullumikkullu qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarsinnaassutsimik taaneqartarluni.

Aammattaaq TELE Greenlandip Intelsat 801-imi 328,5E-kkut transponderimi 36 Mhz attartorpaa.

2. Americom Government Services, Inc.-imi 2 Mbit/s attartorneqarpoq, Nuup/Kangerlussuup aamma Pituffiup akornanni attaveqarnermut atorneqartoq. Americom Government, Inc.-ip attaveqarsinnaassuseq taanna SES Americomimit attartugaraa. Attartugaq taanna niuernermit tunngasumut atatinneqarpoq. Naliliilluni isumaqartoqarpoq attaveqammi tassani attaveqarsinnaassutsip suli annertunerusup pissarsiarinissaanut periarfissaqartoq.

2000-ip kingorna attaveqarsinnaassuseq attartorneqartoq annertuseriarsimaqaaq, massakkullu 110 Mhz-it attartorneqartut ukiuni tulliuttuni marlunni-pingasuni naammattussaassapput.

Intelsatip qaammataasai marluk Kalaallit Nunaannut attaveqarnermi atorneqartut qaammataasamik IX-mi sanaartorneqartumik taarserneqalilerput. Taamaalilluni IS601 2002-mi kvartalip aappaani IS903-mik taarserneqassaaq, IS801-ilu 2002-mi kvartalip aappaani IS907-imik taarserneqassalluni. Naatsorsuissamaarnerit allannortiterissamaarnerillu qaammataasakkut attaveqarsinnaassutsip pigineqartup pitsaanerusumik atorneqarneranik inernejassangatinneqarput, ilanngussaq 1-imilu taaneqartutut ukiuni aggersuni qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq pillugu erseqqissumik pilersaarusiannortinneqarlutik.

4. Kalaallit Nunaanni qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarsinnaassutsimik pisariaqartitsinerup matussuserneqarnissaanut pilersaarusiaq

TELE Greenland naliliilluni isumaqarpoq ukiuni tallimani tulliuttuni qaammataasakkut attaveqarsinnaassutsip pisariaqartinneqartup pissarsiarineqarsinnaanera annertuumik qulakkeerneqarsimasoq.

5. Akit pilersuinermilu atugassarititaasut allanngorarnerat

TELE Greenlandip Intelsatip kiffartuussai allat assigalugit assigiinngisitsinertaqanngitsumik atugassaqtitaalluni Intelsatimi qaammataasakkut attaveqarsinnaassutsimik pilersuinermit atugassarititaasut nammineq inniminnertarlugillu isumaqatigiissutigisarpai. Akit taakku tassaapput Intelsatip niueqatiginninnermini akigititai, taamaattorli tak. LCO pillugu atugassarititaasut

siusinnerusukkut taaneqartut. TELE Greenlandip INTELSAT-imi aningaasaliissutai 18. juli 2001-imi namminersortunngorsaannermi Intelsat UK, Ltd.-mi aktianik piginneqataassutinik taarserneqarput.

Intelsat atorlugu attaveqaatinut atatillugu aningaasarsiornermut Telestyrelsi ilaanngilaq, ilaatigut assigiinngisitsinnginnissaq kiisalu LCO pillugu pisussaaffiit eqqortinneqarnerannik ataatsimortummik tunngavinnik siusinnerusukkut oqaatigineqartutut nakkutilliineq eqqaassanngikkaanni.

Intelsat VI-imit Intelsat IX-mut nuunnikkut Intelsat IX-p Intelsat VI-imut sanilliulluni attaveqarsinnaassutsunik atorneqarsinnaasunik annertunerusunik peqarnera TELE Greenlandip immikkut atorluniarsinnaavaa. Båndbreddip attartorneqartup TELE Greenlandimit tamakkiisumik atorneqarsinnaannginneratigut killissaqartitsineq taamaalilluni atorunnaartussanngorpoq.

6. Ajornartorsiutaajumaartut

Intelsatip qaammataasakkut attaveqarsinnaassuseq Kalaallit Nunaata qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarsinnaassutsimik pisariaqartitaata matussuserneqarnissaanut pingaaruteqarnerpaaq pilersuutigaa.

Massakkuugallartoq TELE Greenlandip aamma Intelsatip Kalaallit Nunaannut naammaginartumik aaqqiissutissatut isumaqatigiissutigisinnaanngisaannik ajornartorsiutissaqalerumaarnissaq ilimanngikkallarpoq.

Namminersornerullutik Oqartussat/Tele Greenland Danmarkip ITSO-mi peqataasut ataatsimiinnerinut il.il. aallartitaqartarnerani suli peqataasinnaassaaq. Tassani aamma ilaavoq ITSO-p aaqqissuusaanera eqqarsaatigalugu ineriartortitsineq pillugu IT- og Telestyrelsip TELE Greenlandimut qanimut ilisimatitsiuarnera.

7. Iliusissanut pilersaarusiatus siunnersuut

Qaammataasakkut tunngaviusumik attaveqarsinnaassutsip, inatsisissatut siunnersuummut (1998) nassuiaatinik aallaaveqartup nalunaarusiami matumani quppernermi 8-mi taaneqartup allannguuteqarnera eqqarsaatigalugu telemut IT-mullu tunngasuni allannguutaasinnaasut sunik kinguneqarsinnaanerisa erseqqinnerusumik qulaajarneqarnissaat nassuiarneqarnissaallu siunertaralugu misissueqqissaarnermik suliaqarneq ataatsimiititaliap piaarnerpaamik allarnissavaa.

8. Eqikkaaneq inerniliinerillu

Nunat tamat akornanni naalagaaffiit ilaasortaasut nalunaarasuartaatitigut attaveqatigiinneq pillugu suleqatigiinneranni, matumani pissutsit nunat ilaasortaasut qaammataasakkut attaveqatigiinnermi suliniaqatigiiffiinut (ITSO-mut, EUTELSAT-imut aamma IMSO-mut) tunngasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, Kalaallit Nunaata soqutigisai naalagaaffimmi oqartussaasup (IT- og Telestyrelsip) isumagisarai.

Aalajangersarneqarsimavoq ataqatigiinneqarnermi taaneqartumi tassani Danmarkip nunat tamat akornanni qaammataasakkut attaveqatigiinnermi suliniaqatigiiffiini ilaasortaanerminut sunniuteqaqataanerminullu atatillugu Kalaallit Nunaata qaammataasakkut attaveqatigiinnermik atuineranut pisariaqartumik tunngaviata qulakkeersimajuarneqarnissaa suliniutigissagaa. Tamatuma qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu illuatungeriit akornanni ingerlaavartumik pitsaasumillu suleqatigiinneq pilersinneqarsimavoq.

Nalunaarusiami matumani allaaserineqartut Kalaallit Nunaanni qaammataasakkut attaveqatigiinnerup atorneqarneranut tunngavik taaneqartoq sivikinnerpaamik ukiunut aqqaneq-marlunnut qulakkeerneqarsimasorinarpoq, 110 Mhz siusinnerusukut taaneqartoq eqqarsaatigalugu, pisinnaasaqassutsimillu annertunerusumik pissarsinissamut periarfissat pitsaasorujussuupput. Naalagaaffimmi oqartussaasup ITSO-mi suliniuteqarnera siuliani allaaserineqartut ingerlasarpoq.

Eqqoriaanerit takutippaat Kalaallit Nunaata qaammataasakkut attaveqaatinik pisariaqartitsinera ukiuni aggersuni inuiaqatigiinnut paasissutissiiviulluartartutut isigineqassaguni annertusiartuinnartussaasoq. Taamaattumik pisinnaasaqassutsip pisariaqartup pigineqarnissaa pingaartuuvoq.

2002-miit Intelsatip qaammataasaataanut nutaanut attaveqarnissaq ajornarunnaarpoq, tamatumalu Kalaallit Nunaata qaammataasakkut attaveqarsinnaassutsimik annertunerusumik attartugaqalernissaanut periarfissaq oqaatigineqartut malillugit pitsaanerulersissavaa.

Pisinnaasaqassuseq annertunerusoq ullumikkut pineqanngilaq, pineqartorli tassaalluni pisinnaasaqassuseq pioreersoq, manna tikillugu Europap iluinnaani atorneqarsinnaasimasoq, Kalaallit Nunaata iluani nalunaarasuartaatitigut attaveqatigiinnermut atatillugu aamma atorneqarsinnaalersussaq. Taamaattorli oqaatigineqassaaq qaammataasani marlunni taakkunani ullumikkut Kalaallit Nunaannut pilersuisuni annertuunik ataatsikkut ajornartorsiuteqalernerup Kalaallit Nunaata qaammataasakkut pilersorneqarnerata ajornartorsiutigineqalernerata nassatarisinnaamagu.

Taamatut pisoqassagalarpat ingerlatseqatigiiffiup nalunaarasuartaatitigut attaveqarnermut kiffartuussinerini killilersuisoqalernissaa Tele Greenlandip naatsorsuutiginnilaa, matumani illoqarfiit qaammataassanik atuisut paasissutissiisarnermut kiffartuussineri periarfissaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Qaammataasakkut tunngaviummik attaveqarsinnaassutsip imaluunniit qaammataasakkut ataatsimut attaveqarsinnaassutsip atorneqarneranut akiliutit ukiuni tulliuttuni tallimani annertunerusumik qaffannissaat allaaserineqartut aallaavigalugit naatsorsuutigineqanngilaq. Akit allaat appariartuinnarnissaat ineriartortitsinerup ilimanarsisippaa.